

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Давид Велчев Давидов, ДН, член на Научно жури по процедура за заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ” в област на висшето образование 7 - Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. - Спорт, специалност „Конен спорт” за нуждите на катедра „Технически и ледени спортове” при Националната спортна академия „Васил Левски”.

I. По обявяването на конкурса.

Всички формални изисквания на ЗВО и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски” са спазени. Аудиторната и извънаудиторна учебна заетост на гл. ас. Юри Динев Вълев значително превишава нормативните изисквания. Това е основният мотив за обявяване на конкурса за доцент при обсъждане на предложението в катедрата.

Академичният съвет на НСА „Васил Левски” взема решение за обявяване на конкурса. Конкурсът е обявен в ДВ бр.84 от 30.10.2015 г.

II. Данни за кандидата.

Единствен кандидат в обявения конкурс за доцент по конен спорт е гл. ас. Юри Динев Вълев, доктор. Той завършва висше образование във ВИФ „Георги Димитров” / сега НСА „Васил Левски”/ през 1985 г. Специализирал е в престижни ездови училища на Федерална република Германия.

Гл. ас. Юри Вълев придобива научната степен „Доктор” след успешна защита на дисертационен труд през 2014 година. От 1987 г. до сега е преподавател и ръководител на специалността „Конен

спорт” към катедра Технически и ледени спортове на НСА „Васил Левски”. Монографичният труд „Контрол и оценка на спортната подготовка в конния спорт” е обобщение на основната творческа дейност на кандидата. Той характеризира подробно системата за диагностика, оценка и управление на спортно-педагогическия процес от етапа на начално обучение до превъзходната специализация на ездача и коня. Издадените ръководства са истински наръчник за инструкторите, треньорите, организаторите и любителите на конния спорт. До сега кандидатът има 20 публикации. Повечето от тях са отпечатани в лицензирани издателства. При 14 от публикациите Ю. Вълев е самостоятелен автор, а при 6 от тях първи автор на авторски колектив. Под научното ръководство на гл. ас. Ю. Вълев са успешно защитени 5 дипломни работи в бакалавърската степен.

III. Преподавателска и научно-творческа дейност.

Гл. ас. Юри Вълев е дългогодишен преподавател в НСА „Васил Левски”. Разбира се, че това е много обща квалификация за него, по-справедливо е да се каже, че той е превъзходен специалист в конния спорт, с подчертана организаторска и педагогическа сетивност, притежаващ безпогрешен инстинкт за деликатност, отзивчивост и съпричастност към проблемите на другите. В учебната зала, на манежа, в неформална обстановка той е в състояние, непринудено да съдейства за превръщане на интереса и желанието в потребност и стремеж за постигане на реални цели. Умението на Ю. Вълев да внушава, че реализацията на собствените качества и способности може да бъдат постигнати само с осъзнати мотиви и желан устрем към усъвършенстване го прави уважаван и постоянно търсен за консултации и съвети от студенти, специалисти, ръководители и любители на конния спорт.

Гл.ас. Юри Вълев участва в разработването и реализацията на шест научно-изследователски и образователни проекти. Тези проекти са свързани с оценката на спортната подготовка в спортните училища, провеждането на Държавен изпит за професионалната квалификация „Помощник-треньор“, развитието на националната спортна структура, курсове за треньори и др. Проектите са съобразени с европейските изисквания за обема, съдържанието и организацията на работа.

Преди всичко заслужава да се отбележи внасянето на повече яснота в понятийния апарат на теорията и практиката в конния спорт. В това отношение съвсем правдоподобно звучи обобщението на кандидата, че съдържателните елементи на обучението и тренировката характеризират процесите и явленията, а структурата определя формата, техния вътрешен строеж. Така че структурата е израз на съдържанието, а не негово противоречие.

Обучението на коня се разглежда като целенасочен процес, насочен към постигане на по-висока степен на неговата образованост и възпитание на качества осигуряващи пълна реализация на потенциалните му възможности.

Навсякъде в своите публикации кандидатът натрапва своето убеждение, че конят може да изпълнява сложните двигателни задачи с лекота, грациозно и красиво, да демонстрира пируети на изящество не по принуда и страх, а когато усеща благородството, добронамереността и съпричастността на ездача. При тези условия той не само изпитва удовлетвореност от извършеното, но и дарява ездача и околните наблюдатели с постигане на целта, с истинска наслада и доволство от видяното.

Гл. ас. Юри Вълев анализира типичните ситуации предизвикващи страх, нервно напрежение и физиологичен стрес у

начинаещите ездачи и предлага подходи за ограничаване стресогенното влияние на специфичната среда и предотврътяване постигането на критични стойности. Нещо повече той обосновава градивното въздействие на страха и стреса.

Разработената методика за начално обучение по конен спорт е безспорно, приносно, постижение на кандидата. Тя представя учебното съдържание като модули, при които във всеки един от тях методичните единици са структурирани като логически свързани алгоритми.

Красноречиво са описани методиката на обучение и тренировка на ездача и коня. Убедително са разкрити специфичните особености в приложението на формите, средствата и методите в педагогическия процес. Поставен е акцент върху системния текущ контрол на ефективността в работата, като основен инструмент за управление на обучението и тренировката. Тук заслужава внимание разработената система за диагностика и оценка на подготовката, за поетапен контрол на постигнатите спортно-технически резултати. Сполучливо са аргументирани предимствата на електронната и дигитална техника при анализа на спортно-педагогическия процес.

IV. Спортно-педагогическа и обществена дейност.

Гл. ас. Юри Вълев има дългогодишна състезателна дейност в трите основни дисциплини на конната езда – обездка, прескачане на препятствия и всестранна езда. Участвал е в множество официални състезания от името на еzdови клубове и като член на националния отбор. Често е заемал призови места в класирането, в това число Балкански шампион индивидуално и отборно. За множеството успехи му е присъдено почетното звание „Майстор на спорта по конен спорт”. Успоредно със състезателната дейност, а и след

преустановяването и до момента е треньор по конна езда. Освен това Ю. Вълев е международен съдия по две от ездавите дисциплини, директор на международни турнири и др.

Гл. ас. Ю. Вълев още като студент е участвал активно в студентската самодейност, бил е член на Факултетния съвет на Треньорски факултет, учредител на Националната олимпийска академия и участник в дейността на Международната Олимпийска академия в Република Гърция. Той е председател на ездави клуб, член на Управителния съвет на Българската федерация по конен спорт, организатор и ръководител на курсове и семинари с треньори и съдии.

V. Безспорни приноси на научно-творческата дейност:

1. Разработена е методика за начално обучение по конен спорт.
2. Методично е анализирана фазовата структура на системата „КОН – ЕЗДАЧ”. Формулирани са конкретни указания за нейната практическа реализация.
3. Поставено е начало на стройна система за диагностика, контрол и оценка на подготовката - от начално обучение до високоразрядната специализация на ездача и коня.
4. Представена е схема за моделирано планиране на тренировъчния процес при конната езда.
5. Разработени са Учебни програми за ОКС „Бакалавър” и ОКС „Магистър”.
6. Разкрити са перспективи за бъдещи изследвания в конния спорт.

З а к л ю ч е н и е

Обявеният конкурс за „Доцент” по конен спорт за нуждите на катедра Технически и ледени спортове при Националната спортна академия „Васил Левски” отговаря на всички изисквания на ЗВО и Правилника за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски”. От представената за рецензиране документация е видно, че в катедрата по Технически и ледени спортове има необходимата аудиторна заетост в специалността конен спорт. Знанията, уменията и навиците придобити в спортно-състезателната, научно-изследователска, методическа и общественна дейност изграждат кандидата като авторитетен преподавател и научен работник.

Подробното запознаване с цялостната дейност на кандидата ми дава основание с пълна убеденост да предложа на Научното жури да присъди на гл.ас.Юри Динев Вълев, доктор академичната длъжност „ДОЦЕНТ” на НСА „Васил Левски”.

София, 29.01.2016 г.

Проф. Давид Давидов, ДН